

KINNITATUD
Peadirektori 06.04.2017
Käskkirjaga nr 1-1/17-030

JUHEND E-KAUBANDUSEGA TEGELEVATELE ETTEVÕTJATELE

Lisa 1. Kosmeetikatoodete müük

1. Juhendi lisa eesmärk

- 1.1 Käesoleva juhendi lisa eesmärk on juhtida tähelepanu seadusest tulenevatele nõuetele, mille kohaldamisala hõlmab muuhulgas kosmeetikatoodete müügiks pakkumist ning müümist interneti vahendusel.
- 1.2 Juhendi lisa viidatud nõuete ning järelevalvepraktikast tulenevate tõlgenduste järgimine aitab tagada tarbijate õiguste ning majandushuvide paremat kaitset ja turuosaliste ühtsetel ning võrdsetel tingimustel tegutsemist konkreetses ettevõtlusvaldkonnas.

2. Juhendi lisa kasutusala

- 2.1 Vastavalt Tarbijakaitseameti põhimäärusele on ametil õigus oma pädevuse piires välja anda soovituslikke juhendeid.
- 2.2 Juhendi lisa on suunatud ettevõtetele, kes oma majandustegevuse raames tegelevad kosmeetikatoodete müügiks pakkumise ja müümisega interneti vahendusel.
- 2.3 Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse 1223/2009 artikkel 2 kohaselt liigituvad kosmeetikatoodeteks ained või segud, mis on ette nähtud kokkupuuteks inimese keha välispinna osadega (nahk, juuksed, näo- ja ihukarvad, küüned, huuled ja välised suguelundid) või hammaste ja suuõõne limaskestadega ainult või peamiselt nende puhastamiseks, lõhnastamiseks, nende välimuse muutmiseks, nende kaitsmiseks, heas seisundis hoidmiseks või ihulõhnade parandamiseks.

3. Juhendi lisa koostamisel kasutatud õigusallikate loetelu

[Tarbijakaitseseadus](#) (järgnevalt: TKS)

[Kaubandustegevuse seadus](#) (järgnevalt: KaubTS)

[Võlaõigusseadus](#) (järgnevalt: VÕS)

[Rahvatervise seadus](#) (järgnevalt: RTerS)

[Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus \(EÜ\) nr 1223/2009 kosmeetikatoodete kohta](#) (järgnevalt: määrus 1223/2009)

[Komisjoni määrus \(EL\) nr 655/2013, millega kehtestatakse ühtsed nõuded kosmeetikatoodete kohta esitatavate väidete põhjendamiseks](#) (järgnevalt: määrus 655/2013)

4. Nõuded kosmeetikatoodete müümisele e-kaubanduse korral

- 4.1. Õiguslikult määratletakse e-kaubandust kui kauba või teenuse müügiks pakkumist ja müümist internetis ilma osapoolte üheaegse füüsilise kohalolekuta. Sellisel viisil sõlmitud tehinguid käsitletakse sidevahendi abil sõlmitud lepingutena VÕS tähenduses.
- 4.2. Tarbijate üheks põhiõiguseks on saada pakutavate kaupade kohta vajalikku ja tõest teavet. Kaupleja ning tootja on kohustatud andma tarbijale enne kauba omandamist üksikasjalikku teavet kauba omaduste ja kasutamistingimuste ning garantii kohta selle olemasolu korral, samuti hinna ja tasumise tingimuste ning lepingu täitmise ja sellest tulenevate õiguste, kohustuste ja vastutuse, sealhulgas kauba või teenuse suhtes pretensiooni esitamise võimaluste kohta.
- 4.3. Kosmeetikatooteid internetis müügiks pakkudes tuleb ettevõtjal silmas pidada muuhulgas VÕS § 54 sätestatud ulatuslikku lepingu teabe andmise kohustust tarbijaga sõlmitavate lepingute puhul. Teave peab olema esitatud eesti keeles, kui tarbija ei ole nõustunud selle esitamisega mõnes muus keeles. Kosmeetikatoodete puhul ei ole koostisainete loetelu avaldamine eesti keeles nõutav.
- 4.4. Tegevuskohaks loetakse e-kaubanduse korral veebilehe aadressi, mille kaudu tuleb tarbijale olulist teavet ka edastada.
- 4.5. Kauba maksumust võib pidada üheks oluliseks teguriks, mida arvestatakse tehinguotsuse langetamisel. Seetõttu on oluline, et kliendile esitletav informatsioon toote hinna kohta on esitletud selgelt ja üheselt mõistetavalt.
- 4.6. Eristatakse kahte liiki hinnateavet. Müügihind on kauba eest tasutav lõpphind ning ühikuhind tähistab toote maksumust ühe mõõtühiku kohta. (näiteks g, kg, l jne). Ühikuhind võib olla ka tükihind.
- 4.8. Toote lõpphinna arvutamiseks on vajalik avaldada toote kogus ja ühikuhind, et tarbijale oleks selge ja arusaadav, mil moel ja millisest summast kujuneb kauba maksumus. Vastasel juhul puudub tarbijal võimalus võrrelda erineva suurusega pakendis kaupade hindu.
- 4.7. KaubTS kohaselt on kaupleja kohustuseks muuhulgas tagada kaubale kehtestatud nõuete täitmine ning tõese ja nõuetele vastava teabe andmine müüdavate kaupade kohta. Kosmeetikatoodetele kui kaubagrupid kehtestatud nõudeid reguleerib detailsemalt määrus 1223/2009. RTerS kohaselt tuleb isikul, kes vastutab kosmeetikatoote tootmise, turule laskmise või kättesaadavaks tegemise eest tagada, et on täidetud eelviidatud määruses kosmeetikatoodete kohta sätestatud asjakohased nõuded.
- 4.8. Vastavalt VÕS § 54 lg 1 p 4 tuleb ettevõtjal tarbijale enne lepingu sõlmimist selgel ja arusaadaval viisil esitada teave lepingu eseme põhiomaduste kohta lepingu esemele ja teabe edastamise viisile kohases ulatuses. Tarbijakaitseamet, võttes arvesse asjakohaseid kosmeetikamääruses ning tarbijakaitseaduses sätestatud eesmärgi, on seisukohal, et kosmeetikatoodete müügiks pakkumisel e-kaubanduses on eseme põhiomadused, mis peavad olema avaldatud, vähemalt alljärgnevad:
 - toote nimi;
 - toote otstarve, kui see ei selgu selle esitlusest;
 - toote kogus;
 - hind ja ühikuhind;
 - erilised ettevaatusabinõud, mida tuleb kasutamisel järgida;
 - koostisainete loetelu.
- 4.9. Valides kosmeetikatooteid kauplusest, saab tarbija vahetult tutvuda kauba mahutite või pakendile märgitud informatsiooniga. Tuleb silmas pidada, et kasutades ostukanalina e-kaubandust on tarbijal võimalus toote kohta antava teabega tutvuda üksnes veebilehekülje kaudu. Veebimüük võimaldab kauplusal kasutada suuremat pinda toodet iseloomustava teabe andmiseks ning seeläbi soodustab kaalutletud ja teadliku ostuotsuse tegemist tarbija poolt.

- 4.10. TKS §16 lg 3 loetleb tunnused, millised on käsitletavad kauba või teenuse peamiste omadustena. Kauba peamisteks omadusteks peetakse viidatud sätte kohaselt: kättesaadavus; tulenev kasu; kaasnevad riskid; teostus koostis ja juurdekuuluvad lisandid; valmistamise või varumise viis ja aeg; kasutusotstarve – ja viis; kogus, kirjeldus ja päritolu; kasutamisest oodatavad tulemused; kauba või teenuse kontrollimiste või katsetuste tulemused ja olulised tunnused; kättetoimetamise tingimused; kauba või teenusega seonduva tehingu järgne teenindamine ja võimalike kaebuste lahendamise kord.
- 4.11. Lähtudes eelnevas punktis toodust, on Tarbijakaitseamet seisukohal, et vastutustundlik kaupleja avaldab koostisainete loetelu oma veebipoes. Koostisainete loetelu võib lisada pildina (näiteks pilt toote pakendil olevast koostisainete loetelust) või viitena veebiaadressile, kust see teave on koheselt leitav. Tarbijal peab olema võimalik koostisaineid kirjeldava teabega tutvuda enne ostu sooritamist, sest näiteks allergikute jaoks on vastava informatsiooni saamine tervise seisukohast vajalik.
- 4.12. Üldjuhul on tarbijal lubatud sidevahendi abil sõlmitud lepingust taganeda põhjust avaldamata 14 päeva jooksul, välja arvatud VÕS § 53 lg 4 loetletud juhtudel. Viidatud sätte kohaselt ei kohaldu taganemisõigus muuhulgas sellistele suletud pakendis asjade üleandmisel, mis ei ole kõlblikud tagasisaatmiseks tervisekaitse või hügieenilistel põhjustel ning kui need on pärast kohale toimetamist avatud. Tuleb silmas pidada, et kosmeetikatoodete puhul on sidevahendi abil sõlmitud lepingust taganemise õigust kitsendatud ning seetõttu on iseäranis oluline vajaliku ning kohase teabe esitamine koduleheküljel enne ostu sooritamist.

5. E-kaupleja roll tarnealas

- 5.1. E-kaupleja roll ja sellega kaasnev vastutus tarneahelas võib olla erinev. On oluline, et tarbijale kättesaadavaks tehtav toode vastaks määruse 1223/2009 nõuetele.
- 5.2. Definitsiooni kohaselt on toote eest vastutav isik, kes tagab turule lastud kosmeetikatoote osas määrusega sätestatud kohustuste täitmise. Vastutavaks isikuks võib olla tootja (kirjaliku volikirja alusel võib teda esindada ühenduses asutatud muu isik), importija või levitaja.
- 5.3. Määruse järgi käsitletakse tootjana füüsilist või juriidilist isikut, kes toodab kosmeetikatoodet või on sellise toote kujundanud või valmistanud ja turustab seda oma nime või kaubamärgi all.
- 5.4. Levitaja on iga tarneahelas asuv füüsiline või juriidiline isik peale tootja või importija, kes teeb kosmeetikatoote ühenduse turul kättesaadavaks. Tema kohustuseks on kontrollida nõuetekohase märgistusteabe olemasolu ning toote säilivusaja kestvust. Kui levitaja arvab või tal on põhjust uskuda, et kosmeetikatoode ei vasta määruse 1223/2009 nõuetele, ei tee ta toodet turul kättesaadavaks kuni see on kohaldatavate nõuetega vastavusse viidud.
- 5.5. Importija on määruse tähenduses ühenduses asutatud füüsiline või juriidiline isik, kes laseb ühenduse turule kosmeetikatoote kolmandast riigist.
- 5.6. Vastutava isiku roll ja kohustuste ulatus on täpsemalt kirjeldatud kosmeetikamääruse 1223/2009 II peatükis.

6. Nõuded kosmeetikatoodete kohta esitatavatele väidetele

- 6.1. Kauba pakkumine ja müük või muul viisil turustamine tarbijale peab toimuma häid kaubandustavasid arvestades ning tarbija suhtes ausalt. Ebaausa kauplemisvõtte kasutamine on keelatud nii enne kui ka pärast kauba või teenusega seonduva tehingu tegemist, samuti tehingu tegemise ajal.
- 6.2. Kauplemisvõtte on ebaaus, kui see on vastuolus kaupleja majandus- või kutsetegevuses järgitava hoolsuse nõuetega ja seoses mingi kauba või teenusega moonutab või tõenäoliselt moonutab oluliselt keskmise tarbija majanduskäitumist, kelleni see kaup või teenus jõuab või kellele see on suunatud.
- 6.3. TKS § 16 lg 8 p 17 kohaselt on muuhulgas keelatud kauplemisvõtte, mille raames esitatakse tõele

mittevastavaid väiteid, et kaup või teenus ravib haigusi, talitlushäireid või väärendeid. Ravivatele omadustele viitamist peetakse eksitavaks olukorras, mil tootel puudub haigusseisundit leevendav toime ning ametlik määratlus ravimina. Inimene võib jääda põhjendamatult lootma ravivatele omadustele ning lükata edasi arsti poole pöördumist.

- 6.4. Kosmeetikamäärusest tulenevalt toodete märgistamisel, turul kättesaadavaks tegemisel ja reklaamimisel ei kasutata kirjeldusi, nimetusi, kaubamärke, kujutisi või muid kujundlikke või teisi märke, mis tekitavad mulje, et kõnealustel toodetel on omadus või otstarve, mida neil tegelikult ei ole.
- 6.5. Kosmeetikatoodete müügiks pakkumisel ei kasutata meditsiinilisi väiteid (näiteks „ravi“, „tervendav“, „põletikuvastane“ ning muid sarnaseid väljendeid). Väited mida kasutatakse kosmeetikatoodetel peavad olema tõendatud.
- 6.6. Määrus 655/2013 reguleerib kosmeetikatoodete kohta esitatavate väidete ühtseid nõudeid. Määrust kohaldatakse igasuguste väidete suhtes, sõltumata teavitusvahendist ja turustamisvahendi liigist, väidetavast toote otstarbest ja tarbijate sihtrühmast.
- 6.7. Piiripealsete juhtumite korral tuleb määratleda toote funktsionaalsus (kas tegemist ravimi või kosmeetikatootega) kõiki asjassepuutuvaid toote omadusi arvesse võttes ning juhtumipõhiselt.
- 6.8. Kosmeetikatoodete kohta esitatud väidete peamine ülesanne on lõpptarbijale teada anda, millised on toote omadused ja tunnused. Sellised väited on tähtsad toodete eristamise seisukohast.
- 6.9. Õigusakt rõhutab vajadust tagada lõpptarbijateni kasuliku, arusaadava ja usaldusväärse teabe jõudmine, et võimaldada tarbijatel teadlike otsuste langetamist ja toodete valimist, mis kõige paremini vastaksid isiku vajadustele ja ootustele.